

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za $\frac{1}{2}$ leta 90 Din, za $\frac{1}{4}$ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici štev. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v soboto, 5. septembra 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 101.

Ob odkritju spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju.

V nedeljo dne 6. septembra t. l. bo Ljubljana proslavila dogodek, kakršen še ni zabeležen v njenih analih in tudi ne v analih Slovencev sploh. Odkritje spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju je dogodek, o katerem lahko upravičeno trdimo, da nas vse navdaja z največjim ponosom, dogodek, katerega se iskreno veseli vse Jugoslovenstvo.

Odkritje spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju pa je že radi tega prav poseben pomemben dogodek, ker je to prvi primer, da bi v Ljubljani kot kulturnem in gospodarskem žarišču Slovencev postavili spomenik ne samo vladarju — ampak našemu prvemu nacionalnemu vladarju.

Dasi govorji zgodovina že skoro pol-drugo tisočletje o Slovencih, vendar njim ni bilo nikoli dano, da bi v vsem tem razdobju imeli kralja, o katerem bi lahko rekli, da je bil postavljen na prestol z vsemi častmi in pravica ter po volji naroda. Kralj Peter I. je bil prvi, o katerem lahko trdimo, da je bil prvi narodni kralj tudi vseh Slovencev, katera čast mu ni bila dana zaman.

Gotovo je, da je ideal vsakega posameznika, kakor tudi naroda, da je v vsem svojem delovanju in nehanju popolnoma neodvisen ter da si sam sme določati pot, po kateri naj hodi v svrhu ustvaritve svojega lastnega blagostanja, kakor tudi blagostanja celote.

Ta veliki pomen svobode, za katero se bori in umira sleherno bitje na zemlji, je blagopokojni kralj Peter I. spoznal že takoj v svoji rani mladosti. Brez oklevanja si je nadel nelahko in odgovornosti polno nalogu, da pripelje ves jugoslovanski narod enkrat do popolne neodvisnosti in svobode. Pri tem se je dobro zavedal, da le velika, močna in enotna država more nuditi državljanom vse tisto, kar jima je potrebno za čim lepše in udobnejše življenje. Tem bolj je ležala pri srcu ljubezen do lastne grude Njemu, ki je kot potomec kmetske rodbine znal ljubiti svojo zemljo tako, kakor jo ljubi kmet, dobro se zavedajoč, da ga le-ta hrani in redi.

Trnjeva je bila pot do osvoboditve. Že imena sama: Kajmakčalan, Kumano, Albanske gore, dajo človeku slutiti nekaj groznega in veličastnega obenem.

Kralj Peter I. Veliki Osvoboditelj se ni strašil vseh teh številnih naprov in brezmejnih žrtev; odločno in neustrašeno je korakal na čelu svojih zvestih in hrabrih vojakov, na čelu svoje viteške vojske, dokler ni dosegel do onega slavnega dneva, ko je lahko rekel: »Moje delo je dovršeno!«... Dospel je 1. december 1918, dospel je dan, ki je kralju Petru I. prinesel odlikovanje, kakršno nosijo le najslavnejši in najzaslužnejši kralji vseh narodov: Veliki Osvoboditelj!

Spomenik kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani naj bo

živa priča sedanjosti in bodočnosti, da smo Slovenci hvaležni svojemu prvemu nacionalnemu kralju za njegov herojski čin. Spomenik naj priča, da se dobro zavedamo, da je le v edinstvu in skupnosti moči najti najuspešnejše sredstvo za dosego čim večjega gospodarskega in kulturnega napredka posameznika kakor tudi celokupnega naroda.

Naj bo pa ta spomenik tudi viden znak, da more le pošteno in vztrajno delo vesti do sigurnega uspeha ter da bo le tako delo vedno in povsod našlo v očeh vsakogar odobravanje in priznanje. To priznanje, ki ga naše ljudstvo iz srca daje spominu svojega Velikega Kralja, nam pa še prav posebno tudi kaže na čut globoke in iskrene hvaležnosti in brezmejnega spoštovanja, ki je ukoreninjeno v naših srečih.

Močna in edina Jugoslavija, vztrajno in pošteno delo za bližnjika in zase, te misli, ki nas bodo navdajale vedno ob pogledu na ta veličastni spomenik kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju, naj nam bodo svetel cilj, kamor naj koraka naše življenje.

Nj. Kr. Vis. prestolonaslednik Peter praznuje jutri svoj rojstni dan. Jugoslov. narod je v mislih zbran okoli kraljevskega doma z gorečo molitvijo: »Bog živi Nj. Kr. Vis. prestolonaslednika Petra«.

Izgledi za izvoz iz področja Dravske banovine

v dobi od 1. septembra 1931 do 31. avgusta 1932.

(Ugotovitve in ocene Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

(Konec.)

Industrija lesne embalaže razpolaga z velikim množinami izdelkov, od katerih pa je težko vnaprej predvideti kolike količne bo mogoče spraviti v promet. Zabojnih delov bi bilo za izvoz do 300 vag. na razpolago; vendar so direktni stiki z oddaljenimi državami in otoki, ki bi prišli za konzum naše lesne embalaže v poštov, še vedno nezadostni. Izvoz rezanega lesa bo ostal predvidoma na lanskoletni višini, pri izvozu drva se pričakuje poboljšanje situacije, ker se je letos manj produciralo. Nad izrednim padanjem izvoza toži tudi industrija upognjenega pohištva, dočim se je industrija kopit vsaj nekoliko že prilagodila danim razmeram in skoro polovico svoje proizvodnje plasira v eksportu. Ne glede na to pa je zaposlitve v primeru s kapaciteto tovarni kopit zelo slaba. Računa se, da bo izvoz upognjenega pohištva padel za ca 70% napram prejšnjemu letu. Eksporterji lesa iz Dravske doline na Madjarsko se opravičeno pritožujejo nad težkočami, ki jih povzročajo madjarske devizne in valutne odredbe. Konkurenčnost naše industrije lesnih izdelkov v eksportu ovira zelo, da železniška uprava ne odobri razširjenja tarife za žage tudi na industrijo lesnih izdelkov. Posledice tega so danes že očividne, kljub temu pa železniška uprava še vedno ni revidirala svojega stališča.

Za izvoz dog in sodov ni posebnih izgledov. Izvoz rezanega lesa in lesnih izdelkov v pristanišča Sredozemske kotline je silno otežkočen vsled romunske in v manjši meri vsled ruske konkurenčnosti. Na primer za zaboje pridejo v poštov pristanišča Smyrna, Jaffa, Haifa, Aleksandrija, Algier, Oran, Marseille in Španška. Prvenstveni vzrok sedanje stagnacije je sicer iskat v splošni gospodarski depresiji, toda poleg tega postaja vedno jasneje, da izgublja Jugoslavija svoja starja tržišča,

kar je usodenjše od same krize. Z ozirom na to, da se je v Sloveniji lesna industrija že preko najprimitivnejše stopnje žaganja do finalnih lesnih izdelkov, ter ima skoro vsaka večja žaga lastno izdelovalnico zabojev, parketov, brodarskega poda itd. je temu vprašanju treba posvečati posebno pažnjo. Brez dvoma doslej ni bila na mestu organizacija izvoza. Vsi poskusi, da se sindikalno organizira izvoz lesa, so propadli, ker so delovni pogoji, nabava surovin in kvaliteta lesa ter karakter podjetništva po posameznih pokrajinh zelo različni. Organiziranje izvoza za lesne izdelke je mogoče samo s skupnimi močmi, ker posamezen obrat nima dovoljno kapitala niti kapacitete, da bi mogel v kratkih rokah, ki so dani, zadostiti potrebam enega pristanišča.

Po upognjenem pohištvu ni skoro nobenega povpraševanja in kamor se eksportira, se pojavlja vedno težkoče radi plačil. Inozemski interesenti pritisajo na cene, dasi se že pri sedanjih cenah ni dalo skoro nič zasluziti.

Izvoz strojilnih ekstraktov računa z nazadovanjem ca 40% vsled občutne konkurenčnosti prekomorskih strojil. Industrija umetnih gnojil je imela zelo težavno poslovno leto. Izvoz se je bil popolnoma ustavljen ter so se izdelki dušikovih gnojil dali plasirati le pod produkcijskimi cenami.

Industrija aluminijevih polfabrikatorov izvaža aluminijev oksid in aluminijev hidrat ter predvideva za bodočo izvozno sezono izvoz skupno 5.000 ton proizvodov v vrednosti 14 milijonov Din.

Industrija kleja računa na izvoz v vrednosti 7-8 milijona Din kleja in ca 3.000 ton kostne moke v vrednosti 2-4 milijona Din. Železna industrija pričakuje, da bo mogla izvoz svojih specijalnih izdelkov vzdržati na sedanji višini, ki predstavlja po količini 1.500 ton v vrednosti 7 milijonov Din. Gleda izvoza elektrod in anod je položaj zelo nejasen ter se pri optimi-

stični presoji poslovnega razvoja računa z izvozom ca 2.000 ton v vrednosti 7 milijonov Din.

Industrija bučnega olja je prizadeta vsled uvedbe kontrolnih taks, katerim so se pridružile v zadnjem mesecu uvozne carine na bučno seme. Kakšen upliv bo imela uvedba uvozne carine na eksport bučnega olja, se danes še ne more točno oceniti. Na glavnem tržišču za izvoz bučnega olja v Avstriji so ostale prilike neizprenjemene in se vsled tega računa, da bo ostal izvoz na višini prejšnjega letnika, t. j. 60 vagonov v vrednosti ca 8 milijonov Din. Poleg tega izvaja oljna industrija še ca 200 vagonov bučnih pogač in bučnih otrobov po ceni 1.25 odnosno 0.45 Din za 1 kg. Industrija lanenega olja, ki je prejšnja leta dajala znaten kontingenč močnih krmil za izvoz, letos ne pride v poštov, ker je vsled uvedbe kontrolnih taks ustavila obratovanje in ga v danih prilikah ne more več obnoviti.

Cinkarska industrija bo predvidoma izvozila okrog 3.000 ton cinka in cinkarskih izdelkov v vrednosti okrog 12 milijonov Din. Cene so katastrofalno nizke in je obratovanje podjetij vsled abnormalno nizkih cen proizvodov zelo reducirano.

V papirni industriji so izgledi za izvoz do skrajnosti poslabšani. Inozemska konkurenca uspešno pobija naš izvoz z nizkimi tarifami na vseh eksportnih tržiščih, tako da se je večina domačih podjetij odločila, da opusti izvoz in reducira produkcijo, ker je pri sedanjih prilikah zastojna režija manjša, kakor je izguba pri eksportu. Izvoz bo dosegel kvečjemu polovico lanskoletne izvozne kvote. Dasi se je produksijska zmožnost jugoslovenske industrije lepenke od lanskega leta povečala za okrog 500 vagonov, bo izvoz komaj dosegel lanskoletno količino ca 50 vagonov v vrednosti ca 2 milijona Din. Pri tem pripominjamo, da so mnogi zavodi in uprave oddali svoja naročila in dobave inozemskim tvrdkam na škodo zaposlitve domače konkurence.

Steklarski industriji je radi deviznih predpisov na Madjarskem zelo oteženo eksportno poslovanje, dočim se v Orientu vedno bolj uveljavlja ruska konkurenca.

Slamnikarska in klobučarska industrija je tekom zadnjih let izgubila eksportna tržišča in zašla v velike poslovne težkoče.

Hmeljska letina je bila kvalitativno odlična in je Savinjska dolina producirala ca 7.500 metrskih stotov hmelja, od katerega pride 98% za izvoz v poštov. Cene za ta blago se krejajo okrog 10 dinarjev za 1 kg. Izredne gospodarske prilike v Nemčiji, nazaovanje konzuma piva in prisilna uporaba domačega hmelja, pomenijo za naš izvoz velik udarec, ki ga pogodbena ukinitev uvozne carine za hmelj v Avstrijo ni mogla odtehtati.

Industrija emajljirane posode je v eksportnih kupčijah tudi močno pri-

zadeta od splošne depresije, ki se tudi po končani žetvi ni nikjer bistveno zboljšala. Zato je računati tudi z nazadovanjem izvoznih poslov ter predvidoma eksportni promet ne bo presegel 6 milijonov Din, dočim je še lansko leto dosegel 10.8 milijona Din. Cene, ki se jih doseže v eksportu, so mnogokrat tako nizke, da ne krijejo niti lastnih produkcijskih stroškov. Podjetja vzdržujejo eksport v malem obsegu samo radi tega, da ostanejo v poslovni zvezi s svojimi odjemalcem in da nudijo delavcem vsaj nekoliko zasluga.

Usnjarska industrija je omejila proizvodnjo in se tudi v eksportu udejstvuje samo v še majhnih količinah. Poljska, ki bi prišla kot izvozno tržišče za nas najbolj v poštov, je vsled visoke uvozne carine odpadla. Tako se računa, da bo vrednost eksporta dosegla le kakih 5 milijonov Din. Izvoz svinjskih kož je takoreč popolnoma prenehal, ker so cene padle nad 60% napram cenam v letu 1927.

Izvoz opeke se je vsled povisjanja carin v Avstriji zopet zmanjšal. Lansko leto je znašala vrednost izvoza še 125.000 Din, za bodoče se danes niti ne more oceniti, katero količino se bo dalo doseči.

Izvoz premoga bo ostal predvidoma na lanskoletni višini ca 1.000 vagonov, od katere gre nad ena tretjina v Avstrijo. V Italiji konkurira našemu premogu angleški in porurški, ker uživa Italija kot velik konzument pri omenjenih vrstah premoga izredno nizke cene. Naš izvoz je otežen radi napredujoče elektrifikacije v Avstriji in v Italiji, kakor tudi radi sistematične propagande za uporabo domačega premoga na Madjarskem. Cene za eksportiran premog varirajo po kvaliteti med 100 do 180 Din.

Izvoz svinca bo predvidoma dosegel 5 do 6 tisoč ton. Cena v eksportu je padla na 330 Din in bo torej vrednost eksporta ca 20 milijonov Din.

Slika, ki jo razvija zbornična prognoza, kaže da kljub pojačanemu naporu in prizadevanju našega gospodarstva, ni mogoče razviti v izvozu pri sedanjem nesigurnem položaju večje aktivnosti. Nasprotno ugotavljajo pozivede, da naš izvoz nazaduje i po količini robe kakor tudi po vrednosti blaga i po rentabilnosti poslov. Pritožba izvoznikov nad skrajno težkimi plačilnimi razmerami in nad neizbezljimi izgubami pri izvoznih kupčijah, so na dnevnom redu. Dravska banovina šteje znatno število pretežno eksportnih industrij in panog, ki so vsled padanja izvoza morale omejiti proizvodnjo in ne morejo izkorističati niti polovice kapacitete svojih naprav. Naloga letošnjega izvozniškega kongresa bo, da se resno zamisli nad položajem našega izvoza in predloži kr. vladu konkretno ukrepe, s katerimi bi se dal neugoden položaj vsaj deloma ublažiti.

SEJA INDUSTRIJSKEGA ODSEKA ZBORNICE ZA TOI.

Dne 4. t. m. je zboroval pod predsedstvom načelnika g. Dragotina Hribarja zbornični industrijski odsek. Na seji je podal zbornični generalni tajnik g. Ivan Mohorič poročilo o zborničnem delovanju, o trgovinski pogodbi z Avstrijo in pripravah za pogajanje z Nemčijo in Italijo ter o predlogih industrije za izvozniški kongres. Nadalje je poročal zbornični konzulent gosp. Fran Žagar o položaju mlinske industrije glede na novi žitni režim in o aktualnih davačnih vprašanjih, posebno o skupnem davku na poslovni promet. Poročila je vzel odsek na znanje po debati, ki so se je udeležili vsi člani odseka; odobril je tudi stavljene predloge. Končno se je odsek obširno bavil s težavami v kreditnih vprašanjih za našo industrijo s posebnim ozirom na kredite Narodne banke. Po izčrpni razpravi, v kateri so govorili gg. Avsenek, Florjančič, Krejči in inž. Remec, je odsek sprejel predlog načelnika g. D. Hribarja, da se izvede še pismena anketa in da se zbrano građivo porabi za spomenico, ki naj se o tem vprašanju čim prej predloži na medodajna mesta.

POHISTVENA OBRT

je na letosnjem jesenskem ljubljanskem velesejmu prav dobro zastopana. Razstavljeni so izdelki pohištvenih in stavbenih mizarjev v vseh slogih moderne kulture in so kos vsem današnjim zahtevam, pa najsi glede precizne izdelave in oblike ali pa glede solidnosti in konkurenčnosti. — Naše občinstvo je zamoglo na mizarških razstavah ljubljanskega velesejma na lastne oči opazovati ves povojni razvoj domačega mizarstva ter se prepričati, da se nahaja že na naravnost zavidični višini. To velja tako glede strokovne odličnosti izdelkov kot glede umetniškega okusa, s katerim so izdelani. Vsak kupec pa najsi ima izbran umetniški okus, z lahkoto najde primerno blago. Interesenti so vladivo vabljeni, da si razstavo ogledajo, nato pa sklenejo čim več kupčij, ki bodo razstavljalcem najlepše priznanje, obenem pa vzpodbuda k nadaljnemu napredovanju.

Fotoaparate, očala, daljnogleda, ure in zlatnino, kupite najboljše pri trvdki Fr. P. Zajec, optik in urar, Ljubljana, Stari trg 9.

Pomen tujsko-prometne razstave.

Pomen tujsko-prometne razstave, ki se vrši v okvirju jesenskega ljubljanskega velesejma, je predvsem vzgojni. Priprave zanjo so prisilile posamezne krajevne činitelje, da so začeli razmišljati o tujskem prometu, da so ugotovili v svojem kraju samem razne nedostatke ter jih skušali še tokom leta odstraniti iz živega spoznanja nove potrebe in ne samo radi tega, da bodo lahko na razstavi popolnejši. Zavest, da je z raznimi tujsko-prometnimi napravami gostilničarstvo in hotelirstvo v tesni zvezi, je rodila na vse strani zelo ugodne pojave in gibanje v vseh naših tujsko-prometnih krajih. Nobeno drugo gibanje bi ne moglo tako ozko spraviti v stik tujsko-prometno pospeševalno službo in tujsko-prometne intereseante kakor razstava in študije za to razstavo. Marsikje so se prepričali, da nimajo niti ene slike svojega kraja ter so naročili sliko. Drugod ni bilo na razpolago niti fotografije, zoper drugod se je takoj čutila potreba po kopališču, po regulaciji in kanalizaciji in podobno, skratka, v razgovorih, ki so jih imeli ti tujsko-prometni interesenti med seboj in z zastopniki tujsko-prometne pospeševalne službe, bodisi od strani Zveze za tujski promet, Zbornice TOI ali pa Tujsko-prometnega sveta Dravske banovine, ali z zastopniki mesta Ljubljane, se je rodila marsikatera zelo važna in plodonosna misel in storil marsikateri sklep, ki še išče najkrajše poti do uresničitve.

Zato upamo, da bo pomenila tujsko-prometna razstava v razvoju naše tujsko-prometne pospeševalne službe v resnici velik korak naprej ter bo tvorila podlago za nadaljnje delo v tem področju. Prireditelji te razstave nimajo druge želje pri tem, kakor da bi v gospodarski krizi, ki se je v tako občutnih oblikah pojavila tudi pri nas, pripomogli k olajšanju te krize ter da bi izpadek, ki nastaja našemu narodnemu gospodarstvu v tej krizi, nadomestili na drug način, predvsem s tujskim prometom, ki je n. pr. za druge kraje, predvsem Italijo, Tirolsko in Švico, zlat rudnik.

XVI. ZADEVŠKI VELESEJEM

od 29 avgusta do 7. septembra 1931

SPLOŠNI MEDNARODNI VZROČNI VELESEJEM

s specijalnimi seimi:

Stavbarstvo	Razstava in sejem
Hotel - Hiša - Kuhinja	volne in predvira
Industrija živil	Tekstilno blago
Kmetijstvo	Krzn in koža
Mala domača obrt	Papir
	Higijenska razstava

5. in 6. septembra 1931

RAZSTAVA DOMAČE IN SEJEM INOZEMSKIH PLEMENSKEŽIVINE

Pri vnaprej kupljeni velesejemski legitimaciji na jugoslovenskih železnicah in jadranskih parobrodih 50%, v sosednjih državah 25-30% ponusta

IX. POROČILO HMELJARSKEGA DRUŠTA ZA SLOVENIJO.

Zalee v Savinjski dolini, 3. sept. 1931.

Zivahnko nakupovanje po cenah od 8 do 11 Din za 1 kilogram, 50% letne prodanosti.

Društveni odbor.

Razstave in Sejmi

Mednarodni velesejem v Bariju, ki je velike važnosti zlasti tudi za naše trgovce z lesom in za vse, ki iščejo poslovne zveze z Levanto, se bo otvoril 6. t. m. in bo trajal do 21.. V pisarnah »Putnika«, kakor tudi pri italijanskih konzulatih dobijo interesenti legitimacije, na podlagi katerih bodo imeli pravico do znižane vožne po železnicah in italijanskih parobrodih. Legitimacija stane 30 Din. Kdor kupi legitimacijo, dobi italijanski potni vizum brezplačno.

Velesejem v Leipzigu se ni razvil tako kot so pričakovali; razstavljalci je 11 odstotkov manj kot jih je bilo lani, inozemski nakupovalci so zelo izostali, zlasti oni iz Amerike, Anglije, Holandije, iz skandinavskih držav in posebno še iz balkanskih dežel.

Po svetu

Jugoslovanski veterinarski kongres se bo vršil v Beogradu na koncu oktobra in bodo zastopane na njem tudi inozemske veterinarske zveze. Obenem se priredi tudi strokovna veterinarska razstava.

Češkoslovaške banke bodo znižale plače vsem onim uradnikom, ki dobičajo nad 100.000 Kč na leto.

Zlate zaloge v U. S. A. (pri zveznih rezervnih bankah) so dosegel rekordno višino 4.976,500.000 dolarjev, so torej že čisto blizu pete milijarde.

Francoska tobačna uprava izkazuje za leto 1930 ogromen čisti dobiček 3607 milijonov frankov, dosegel s prodajo njenih izdelkov. Skoraj ves dobiček so nakazali amortizacijski blagajni za odplačilo javnih dolgov.

Adam Opel d. d., kjer so, kot znano, udeleženi tudi General Motors, izkazuje za preteklo leto zgubo 13.9 mil. mark (l. 1929 deficit 2.3 mil.). Letos je kupčija z inozemstvom mnogo boljša.

Z dograditvijo nove soline v Ulenu 1. 1934 bo mogla kriti Jugoslavija vso svojo potrebo soli sama in bo odpadel ves izvoz, ki je doslej še precejšen.

Za mednarodni velesejem v Solunu, ki se vrši od 13. do 27. septembra, so dovoljene razne vozne olajšave. Podrobnosti se izvedo pri Zbornici za TOI.

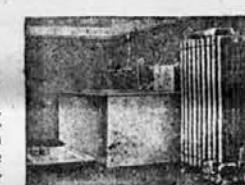
Carinska vojna med Češkoslovaško in Ogrsko ima zelo slabe posledice; v Karpati Rusiji na primer se je nabralo že nad 100.000 vagonov bukovega lesa v vrednosti 70 milijonov Kč in je pričel les deloma že gneti.

Prebivalcev v U. S. A. so našeli 1. aprila t. l. 122,775.000; 56.2% jih živi v mestih, ostali na deželi.

Stevilo brezposelnih v Italiji se je pomožilo v juliju od 573.593 na 637.156; lani jih je bilo na koncu julija 342.061.

JUGO-RADIATOR

LASTNIK FRIDERIK HERTLE. Podjetje za moderne centralne kurjave, parne pralnice, parne kuhične, sušilnice in zdravstvene opreme.

LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. ŠT. 18. - Telefon 3482

Mednarodne borze so si v tednu od 8. do 15. avgusta nekoliko opomogle in se je mednarodni borzní indeks dvignil od 55.9 na 56.2.

200 velepodjetij v U. S. A. plača 40 odstotkov vseh brutodohodov; ostalih 60 odstotkov se razdeli na 303.000 podjetij. Vidimo, kakšno velikansko vlogo ima v ameriškem gospodarskem življenju velepodjetništvo.

Fuzija Standard Oil Co. of New Jersey in Standard Oil of California bo v slučaju udejstvitve razpolagala z aktivi 2.500 milijonov dolarjev.

Banko Brooklyna so newyorške oblasti zaprle; pasiva znašajo 5.366.000 dolarjev.

Pridelek pšenice v 34 državah cenijo v Washingtonu na 3023 milijonov bušljiev proti 3142.5 milijonom v preteklem letu.

Poljska Industrijska banka, ki je bila postala pred pol leta insolventna, se je poravnala z upniki na temlju 100-odstotne zadovoljivite vseh zahtev v štirih polletnih obrokih.

Kotiranje nemških delnic na borzi v Parizu se približuje možnosti uresničitve. Sto bi zaenkrat za tri ali štiri prvo vrstne nemške vrednote.

National City Bank v New Yorku izkazuje za prvo letosnje polletje 12.400.000 dolarjev dobička, to je 2.25 dol. za delnico proti 2.6 dol. v prvem semestru 1930 in 5.02 dol. v vsem letu 1930.

Izvoz Ogrske v juliju je znaš

Obrestna mera.

(Referat tajnika g. I. Kaiserja na občnem zboru Zveze trgovskih gremijev.)

(Konec.)

V koliki meri se je ob trdih predpisih Narodne banke glede podeljevanja meničnih kreditov neposredno gospodarskim krogom, moglo poslužiti kreditov trgovstvo, sledi iz sledečega pregleda:

Narodna banka je odobrila n. pr. 1928. leta 1.483.467.000 Din skupnih kreditov. Od tega zneska je odpadlo na denarne zavode 46%, na industrijo 29%, na trgovino pa le 17%, ostanek pa na obrtnike in poljedelske zadruge.

Od kreditov, podeljenih neposredno trgovstvu, je odpadlo na Slovenijo le 11.5%, napram 1.348.491.283 Din, s katero so kreditirali gospodarstvo v letu 1929. zasebni denarni zavodi.

Neposredno kreditiranje trgovstva potom Narodne banke je bilo torek v Dravski banovini napram celokupni potrebi po cenenem kreditu, le malenkostno.

Pred vojno je Priv. narodna banka kraljevine Srbije nudila lombardne, eskontne in kontokorentne kredite tudi trgovstvu. Po preureditvi Narodne banke pa se je ta praksa ukinila.

Narodna banka pri velikih zahtevah, ki se stavijo na njo od drugih strani ni mogla v zadostni meri pospeševati trgovino z dajanjem cenenih kreditov, tako da je pretežni del odvisen od ostalih denarnih zavodov.

Vendar pa je domača trgovina in industrija opravičena, da ima prvenstvo na kredit Narodne banke. S stabilizacijskim posojilom se bo znatno zmanjšal državni dolg pri Narodni banki, pa bo na razpolago gospodarstvu višja vsota kredita.

V pogledu kreditne politike naj Narodna banka izpremeni sistem kontingentiranja in stremi za tem, da postane regulator obrestne mere na našem denarnem trgu.

Neobhodno potrebno je zato, da Narodna banka v začito znosne obrestne mere poslovnega kredita, izdatno zviša neposredno kreditiranje trgovstva. Sedanji krediti Narodne banke so napram podeljenim kreditom zasebnih denarnih zavodov le malenkostni, pa je ob nerazumevanju teženj gospodarskih krogov od strani zasebnih denarnih zavodov, naloga tudi Narodne banke, da iz narodnogospodarskega in nacionalnega stališča najizdatnejše podpre z neposrednim cenenim kreditiranjem trgovino in industrijo.

S tem sem v kratkih potezah očrtal glavne hibe v kreditiranju trgovstva.

Na eni strani imamo denarne zavode, katerim je po izjavi uglednega bančnika, manjkoval večjih transakcij za plasiranje denarja, v kolikor se je pa pojavljala potreba v trgovini in industriji po novih posojilih, so se banke večinoma držale rezervirano, z ozirom na splošno depresijo v gospodarstvu.

Na nasprotni strani povzroča denarnim zavodom skrb velik porast hraničnih vlog, ki jih z ozirom na rezervirano stališče ne morejo ugodno pospirati.

Glede razmerja med debetno in kreditno obrestno mero z ozirom na hranične vloge je vsekakor pozdraviti nagibanje denarnih zavodov k znižanju obrestne mere. Obrestna mera za vloge je z ozirom na gospodarske prilike še vedno previsoka, ker dobe danes vložniki za svoj denar brez vsakega truda 5%, za vezane vloge pa tudi več, kar je vsekakor previsoko plačilo. Na nasprotni strani pa visoka obrestna mera duši podjetnost in ljudje rajše vlečejo visoke obresti, nego pa, da bi svoj denar investirali v gospodarstvo. Ta beg kapitala od podjetnosti opažamo v vseh državah z visoko obrestno mero, pa je zato potrebno, da se v interesu gospodarstva napetost med debetno in kreditno mero zoži.

Zato sem mnenja, da bi bilo potrebno za ugodno rešitev zadostnega in cenenega kredita znižanje debetne obrestne mere in sicer denarni zavodi naj znižajo razliko med debetno in

kreditno obrestno mero, drugič znižajo naj obresti na vloge, kar bo dalo nadaljnje znižanje debetne obrestne mere, pri čemur pa morajo sodelovati tudi privilegirani državni denarni zavodi.

Potrebno je nadalje, da Narodna banka zastavi ves svoj vpliv za znižanje kreditne obrestne mere s tem, da z zvišanjem kvote, namenjene neposrednemu kreditiranju trgovstva izvršna, razliko med svojo in obrestno mero zasebnih denarnih zavodov.

Zlo za visoke pasivne obresti temelje v visoki obrestni meri za naložbe. Le s tem, da se znižajo obresti za naložbe, se bo nudilo v podjetnosti ugodnejšo naložbo denarja nego vrhanilnici. Samo od ugodne rešitve tega vprašanja je odvisen ugodnejši razvoj in razmah podjetnosti in pravilne inicijative.

Gospodarski strokovnjaki o Evropi.

Odbor gospodarskih strokovnjakov je za to zasedanje gospodarske sekcijske pri Društvu narodov izdelal referat, v katerem se uvodoma ugotavlja, da je predpogoj za zboljšanje gospodarskega položaja v Evropi zopetna vpostavitev večje svobode pri izmenjavi blaga, kapitala in dela. V onem delu poročila, ki govorja o finančni politiki, se pravi, da je velika škoda za privatno gospodarstvo v vseh državah nastala radi tega, ker se dolgoročni krediti ne plasirajo niti tam, kjer bi bili res produktivno naloženi. Omenjeni komite predlaga ustanovitev inštituta za dolgoročne kredite, na katerega se naj bi obračala privatna podjetja in javne družbe. V gospodarsko-političnem delu se opisujejo prednosti internacionalnih industrijskih udruženj, toda istočasno se povedira, da se ne sme izvajati noben umeten pritisk na ustvaritev industrijskih kartelov. V trgovsko-političnem oziru se povedira, da morajo vsi ukrepi, ki gredo za gospodarskim zbljanjem, stremeti za vpostavitev evropske carinske zveze. Obenem se daje nekaj praktičnih smernic, ki naj bi favorizirale ustvaritev evropske carinske unije. Pri osnovanju gospodarskih zvez v carinskih unijah pa ne smejo trpeti škode druge države. Vse tozadne pogodbe bi morale imeti trajen karakter in vpostavitev ožjih zvez med posameznimi državami bi morala koristiti drugim, tudi prekomorskim državam.

OPOZORILO LESNIM TRGOVCEM, KI IMAJO TERJATVE PRI MADJARSKIH DOLŽNIKIH.

Sreski gremij trgovcev opozarja: Madjarska vlada je izdala naredbo, da morajo vsi madjarski pridobitniki do 8. sept. t. l. sporočiti vladu, koliko znašajo obvezne pri inozemskih upnikih.

Da ne bi naši trgovci utrpeli kakšne izgube pri madjarskih dolžnikih, nujno priporočamo, da še s svoje strani nemudoma sporočijo svoje terjatve našemu konzulatu v Budimpešti s prošnjo za intervencijo pri madjarski vladni. Svoje prijave na konzulat morajo kolkovati z Din 25.—

* * *

PROPADANJE OGRSKE MLINSKE INDUSTRIJE.

Pred 70 leti ustanovljeni parni mlin v Miškovcu, peti mlin po velikosti v bivši monarhiji, je ustavil obratovanje. Moderno napravo so demontirali, petnadstropno poslopje so spremenili v najemniško hišo. Mlin, ki je mnogo eksportiral v Nemčijo, Anglijo in v Skandinavске dežele, ni bil kos ameriški konkurenči in prisilnemu mletju v češkoslovaški ter je že pred dvema letoma obratovanje omejil. — V komitatu Šopronj so po sklepku zveze komitatskih mlinskih posestnikov ustavili delo v vseh mlinih komitata. V utemeljitvi sklepa se naglaša, da je še zmeraj bolje, če se delo popolnoma ustavi kot pa da se morajo prenašati neznosne vladne naredbe. Člani predsedstva so odložili svoja častna mesta.

Važen sestanek lesnih trgovcev v Dravogradu.

V torek, dne 1. septembra se je vršil v Dravogradu v restavraciji Komaver sestanek eksekutivne Osrednje sekcijske lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev v Ljubljani, ki je bil sklican v zmislu sklepa sestanka lesnih trgovcev, ki se je vršil dne 20. p. m. v Mariboru. Eksekutivo so tvorili delegati sekcijskih lesnih trgovcev pri raznih trgovskih gremijih iz področja bivše mariborske oblasti, kateri je predsedoval podpredsednik Osrednje sekcijske gosp. Ernest Matrinec, trgovec iz Celja.

Glavni namen tega sestanka je bil, da se prouči vprašanje, kako ščititi malo in srednjo lesno trgovino in industrijo pred morebitnimi presenečenji predstojnega zakona o izvozu lesa in o načinu izločitve onih elementov iz vrst lesne stroke, ki naši lesni trgovini škodujejo.

Zvezni tajnik gosp. Kaiser je podal interesanten referat o mrzličnih pripravah nekaterih, ki skušajo v očigled predstojnega zakona za izvoz lesa zasigurati si največje privilegije in oblast v lesni stroki. Pripravljajo se razni karteli, posebno v Savski banovini in južnih krajinah naše države, z namenom, da si prisvojijo ves privilegij za izvoz, s čimer bi dosegli izločitev male in srednje lesne industrije in trgovine od teh ugodnosti. V očigled te nakane je dolžnost vseh lesnih trgovcev v Dravski banovini, ki bi bili v slučaju monopoliziranja občutno prizadeti, da si v zakonu zasigurajo privilegije, na podlagi katerih jim bo mogoče uživati izvozne pravice in ustvariti bazo poštene in realne trgovine.

Na podlagi dolgotrajne debate, ki se je sušala okoli vprašanja, kakšni naj bodo pogoji za doseglo izvozne pravice, se je po raznih predlogih sestavila rešitev, ki se glasi:

Odbor za sestavo predlogov za ureditev izvoza lesa, obstoječ iz zastopnikov gremijalnih sekcijskih lesnih trgovcev v Celju, Celju-okolici, Šmarju pri Jelšah, in Gornjem gradu, Slovenjgradec, Konjicah, Slov. Bistrici, Mariboru, Mariboru-okolici, je na svoji seji z dne 1. septembra 1931. v Dravoradu sprejel sledeči predlog za ureditev izvoza.

Z ozirom na težko krizo, ki vlada v lesni trgovini in industriji je prišlo lesno trgovstvo do prepričanja, da so v mnogokratnem oziru vzrok težkemu stanju neugodne izvozne prilike. Z izvozom lesa se bavijo v veliki meri osebe, ki niso zmožne prilagoditi se potrebam inozemskega trga, in ki s kvarjenjem cen, nesolidnim poslovanjem in s tem, s cepljivo izvozo, ovirajo razvoj solidnih podjetij.

Lesno trgovstvo iz teh razlogov in ob splošnem zmanjšanju konzuma, s katerim se omejuje tudi produkcija, ugotavlja nujno potrebo po koncentraciji izvoza lesa, ki naj se izvede s tem, da se predpišejo pogoji, pod katerimi je dovoljen izvoz lesa v inozemstvo.

V to svrhu naj se osnuje za vsako pokrajino (banovino) po eno pokrajinsko izvozno društvo, katerega član more biti vsako trgovsko in industrijsko lesno podjetje, ki je: 1. trgovsko protokolirano in 2. ki dokaže obratno kapacitetno letno 2.000 m³ obdelanega lesa.

Pokrajinska izvozna društva naj izdajo na osnovi zgoraj navedenih dokazil izvozna dovoljenja.

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

I. Banovinska sadna razstava v Ptaju.

I. banovinska sadna razstava v Ptaju, združena s sadnim sejmom pod pokroviteljstvom g. bana Dravske banovine se vrši od 11. do 13. oktobra 1931. Otvoritev je 11. okt. ob 10. uri.

Razstava bo obsegala vse vrste sadja iz sadnega izbora za Dravsko banovino in tudi grozdje. Razstava bo imela trgovski značaj, za to bo vse sadje pravilno sortirano in pakovano, kakor to zahteva današnji svetovni trg. Na razstavi bodo tudi vsi najnoviji sadjarski pripomočki in statistični material, kar bo za vsakega sadjarja velikega poučnega pomena. Sadjarji-razstavljalci bodo med seboj tekmovali v kakovosti in pakovanju ter prejeli nagrade od posebne ocenjevalne komisije. — Razstava ima namen pospešiti izvoz sadja ter dvigniti sadno trgovino, za to se bo poleg razstave vršil sadni sejem, za katerega bo pripravljeno pravilno pakovanje sadje v večjih množinah za takojšnjo prodajo in odvzem.

Sadjarji, ki imajo sadje na prodaj ali ga hočejo razstaviti, naj nemudoma prijavijo količino vsake sorte sadja ter svoje posebne želje razstavnemu odboru v Ptaju, kjer dobijo vse natančnejša pojasnila. — Vsak razstavljalec mora pripeljati ali dopolniti vsaj 100 kg ali tri jugoslovenske zaboje, v katerih naj bo brezhibno sadje ene sorte in ene velikosti ter dobro zapakovan, da se pri prevozu ne poškoduje.

Sadje za razstavo bo razstavni odbor sprejemal od 5. do 9. oktobra od 8. do 17. ure v Društvenem domu v Ptaju, kjer se bo za razstavljalce dobila potrebna pakovalna posoda. — Pakovalo se bo sadje v Ptaju in se bo v to svrhu priredil poseben pakovalni tečaj, katerega se lahko vsakdo brezplačno udeleži, če se poprej prijavi, na kar zlasti opozarjam mladino.

Sadje za razstavo bo razstavni odbor sprejemal od 5. do 9. oktobra od 8. do 17. ure v Društvenem domu v Ptaju, kjer se bo za razstavljalce dobila potrebna pakovalna posoda. — Pakovalo se bo sadje v Ptaju in se bo v to svrhu priredil poseben pakovalni tečaj, katerega se lahko vsakdo brezplačno udeleži, če se poprej prijavi, na kar zlasti opozarjam mladino.

V letošnjem letu hočemo stopiti na plan z organizacijo sadne trgovine po svetovnem vzorcu, za kateri namen bomo porabili holandski, ameriški in jugoslovenski zabolj, gajbice in sode v predpisani velikosti kakor tudi sortirni stroj in merilo za debelost sadja. — Vse vrste zaboljev, sortirni stroj in merilo za sadje ima na prodaj Štajerska sadjarska zadruga v Mariboru in razstavni odbor v Ptaju.

Kdor se hoče poučiti, kako se sadje spravlja, sortira in pakuje, naj si naroči Priolovo navodilo pri Sadjarskem društvu v Ljubljani za ceno 15 Din. — Za vse razstavljalce in posetnike razstave bo dovoljena polovična vožnja na železnici.

JUGOSLOVANSKA PSENICA PREKO BRATISLAVE.

V donavskem pristanišču Bratislava se pričakuje letos rekorden promet, za kar nudijo nove naprave pristanišča dobre priloznosti. Računajo s prometom 800.000 ton. Sedaj se uvaža v Bratislavu večinoma jugoslovensko žito, v prvi vrsti pšenica. Izvaja se iz Bratislave sedaj v prvi vrsti steklo in strojni sestavni deli. Češkoslovaška vlada je za bratislavsko pristanišče že zelo veliko storila.

Skrivnosti francoskega bogastva.

O tem sedaj ves svet zanimajočem vprašanju piše Fr. Jellinek v »Prager Tagblatt«:

V francoskem časopisu moremo brati, da se Franciji komplikacij v drugih deželah ni treba bati; Francija je avtarkna (sama zase) in nikakor ne odvisna od prekucij, ki bi pomenile v drugih deželah Evrope dogodek. Resnica je pa, da ni nobene druge dežele, koje blagostanje bi bilo tako odvisno od zunanjega sveta, kot je Francija. Če primerjamo besedilo francoska statistike o zunani trgovini z besedilom drugih držav, se pričenja francoska statistika kot z nekakšnim roganjem na težave in skribi drugih. Angleži začnejo pri uvozu s pozicijo »žive živali za klavne namene« Nemci s »cerealijami«, Čehi z »živino« itd., Franci pa pri izvozu z »namiznim sadjem«, ki ga izvajajo na leto za 550 do 600 milijonov frankov. Sledi za dve milijardi vina, šampanja, konjaka in likrejev, za tri milijarde živil, same fine vrste (fino namizno olje, konservirane pastete, ostrige itd.). Ko je želodec odpravljen, pridejo na vrsto obleke, svilene tkanine, kožuhovina, parfumerije, milo, dragulji in drugo, vse samo dragi predmeti. Ta preskrba sveta s francoskim luksuznim blagom za kulinarične, oblačilne in telesnovzgojne predmete nese 28 milijard frankov. Ves eksport Francije se giblje okoli 50 milijard; torej pride polovica na luksuzne predmete. Vse druge izvozne države izvajajo do 90 odstotkov surovine, polfabrikate, mnoštvene predmete in težko blago; zaslужek pri tem je izredno majhen. Sicer je tudi pri Francozih druga polovica njih izvoza taka, da se malo zaslubi (surovine, standardne tkanine, železni polfabrikati), a v prvi polovici, v onih 25 milijardah za luksuzne predmete tiči čisti zaslужek najmanj 60 odstotkov ali pa še več. V tej številki in v onih zneskih, ki jih dobi francosko gospodarstvo iz

tujsga prometa,

je skrivnost francoskega naravnega bogastva — v Franciji se mudi na dan gočovo en milijon inozemskih gostov. —

Francija zaslubi vsako leto v eksportu in tujskem prometu najmanj tri milijarde zlatih frankov, kar je toliko kot 12 milijard francoskih frankov. Nobena druga dežela sveta ne spravi s tako cenenim aparatom tolikih svot skupaj. Če bi Francija izgubila ta svoj eksport in če se ne bi tuje gnetli v Pariz in v francoska kopališča in zdravilišča, bi se to Franciji vidno poznalo. Francija je kot nobena druga dežela navezana na kontinuiteto meščanskega življenja v ostalem svetu. Glavne njene odjemalke so Velika Britanija, Belgija in Nemčija; odvzamejo ji 42 odstotkov njenega izvoza. Sledijo z 22 odstotki USA, Kanada, južnoameriške države in francoske kolonije, dalje s 15 odstotki Italija, Holandija in Švic. Francoske politične in vojaške zaveznice Čehoslovaška, Jugoslavija in Rumunija odvzamejo Franciji komaj odstotek njenega izvoza, Poljska pa 2 in pol odstotka.

Vse to upoštevajoč moremo razumeti, kako je mogla Francija nakopičiti svoj

ogromni zlati zaklad,

ki se približuje dvema milijardama doljarjev. Od 30 milijard zlatih frankov za reparacije, ki jih je dobila doslej Francija od Nemčije, je dala 20 milijard Zedinjenim državam, a deset milijard zlatih frankov oziroma 40 milijard francoskih frankov je mogla porabiti za svoje

notranje namene. Od te vsote je porabila ca dve tretjini za obnovo Severne Francije, eno tretjino pa za okrepitev svojega zlatega zaklada. Z obnovo Severne Francije je republika svoj splošni gospodarski položaj še bolj ojačila. V tem razvoju vidimo pač edini slučaj v svetovni zgodovini, da je popolno razdejanje enega najbolj civiliziranih in najbogatejših ozemelj nazadnje še blagoslov zanj.

Polem polemizira Jellinek na široko proti uvodoma omenjenim trditvam o avtarkiji Francije in pravi, da je navsezadnje lahko vsakdo avtark, kdor ima votljino za stanovanje, pest jagod za hranilo in živalsko kožo za obleko. Zaključuje: »Vsakdo želi, da bi bile Franciji prihranjene bridke skušnje drugih držav. A raven, ker to želimo, moramo zavrniti poročanje listov v Franciji in izvenje, ki razširjajo bedasto bajko, da je Francija v svoji usodi neodvisna od dogodkov v ostali Evropi. Francija morebiti le najlepši cvet v šopku, ki ga tvorijo druge cvetoče dežele. Če te usahnejo, bo cvetlica Francije prva, ki ne bo samo usahnila, temveč se tudi posušila.«

Razkužuje hleve in korita s kaporitom,
da obvarujete Vašo živino bolezni. Navodila v
Drogeriji GREGORIČ
Ljubljana, Prešernova 5

RAZSTAVA POLJEDELSKIH STROJEV IN ORODJA.

Letošnja razstava strojev na jesenskem ljubljanskem velesejmu je dosezanje znatno prekosila. Razstavljeni so vsakovrstni stroji, od preprostega do najbolj dragega in za vse vrste gospodarstva. Nudena je velika izbira poljedelskega orodja in strojev za mlekarstvo. Večina strojev, ki obsegajo približno 2.000 m² razstavnega prostora, bo v obratu. Razstave so se udeležile domače tvrdke in one iz inozemstva, zlasti Češkoslovaške, Avstrije, Nemčije, Ogrske, Francije, Amerike, Švedske in Danske.

Poljedelske stroje je razstavilo 25 tvrdk, poljedelsko orodje 18 tvrdk, male bencinske motorje za pogon strojev 3 tvrdke, stroje za mlekarstvo 4 tvrdke.

Vsek imetnik velesejmske legitimacije, ki stane Din 30—, ima pravico do polovične vožnje po železnici. Naročite legitimacije pri razprodajalcih ali direktno pri velesejmskem uradu v Ljubljani. Dopisnica zadostuje. Zamorete pa kupiti tudi navadno vstopnico za enkratni vstop po Din 10—.

Kmetovalce opozarjam, da so razstavljeni na velesejmu najrazličnejši predmeti. Naj omenimo samo še gasilsko orodje, jermenarske izdelke, verige, različne vozove, bicikle, obleke, čevlje, sirarske izdelke, plemensko perutino, domače zajce itd.

OGLEDALA
vseh vrst, velikosti in oblik

STEKLO

zrealno 6–8 mm, mašinsko 4–6 mm, portalno, ledasto, alabaster i. t. d.

SPECTRUM D. D.

LJUBLJANA VII — Telefon 23-43
ZAGREB CELOVŠKA 81 OSIJEK

IZVOZ SADJA IZ JUGOSLAVIJE V ČEŠKOSLOVAKO.

Vsled splošne gospodarske krize, ki se hudo pozna tudi v Češkoslovaški, bo izvoz sadja iz Jugoslavije v Češkoslovaško letos izdatno manjši kot je bil lani. Poleg tega je pridelek jabolk, sлив in hrušk v Češkoslovaški letos prav dober. Lani so mesta Praga, Brno in Bratislava razposlala v notranje predele Češkoslovaške zelo velike množine sadja, letos ga ne bodo razposlale niti 10 odstotkov lanske količine. Veliko je pa že zmeraj povpraševanje po smederevskem grozdju in deloma tudi po naših slihah; a blago mora biti prav prvovrstno, tara ne sme biti večja kot 10 odstotkov. Na češkoslovaških trgih se pojavlja tudi že ogrsko sadje.

Carinska unija med Nemčijo in Avstrijo pokopana, zakaj?

Razsodba haškega razsodišča v zadevi carinske unije med Nemčijo in Avstrijo je res interesantna, glasi se kratko: Nemčija ima prav, Avstria pa ne, to so premise in sklep je: Unija ni dovoljena. Carinska unija ne nasprotuje niti versajski pogodbi niti pogodbi v St. Germainu, pač pa nasprotuje obvezam, ki jih je Avstria prevzela v Ženevi, ko je leta 1922 dobila od velesil in zraven Češoslovaške veliko sanacijsko posojilo. Vsekakor se je dr. Schober iz političnih ozirov malo zaletel, ko je tako silil, da se ta delikatna stvar tako hitro realizira. Vendar pa moramo vpoštovati sledeče: Dr. Curtius in dr. Schober sta takoreko spontano v nekako presenečenje vseh zbranih zastopnikov drugih držav pustila pasti projekt carinske unije. Za Avstrijo se temu več ali manj ni čuditi, ona je gospodarsko šibka in sedaj, ko mora Angliji vrniti pologama onih 150 milijonov dolarjev, ki jih je prejla za svojo stabilizacijo, je edino Francija ona država, ki ji lahko pomaga. Na drugi strani pa je tudi Nemčija spoznala, da ni prišel pravi moment za ustanovitev unije, tudi ona rabi zaupanja inozemstva in predvsem zaupanja Francije. Značilno je, da je to potrebo zaupanja povdaril baš dr. Curtius. Nekezhod se je pa le ohralil, ko je rekel, da se naj na širši bazi ustanavlja take unije in na tej širši bazi bi potem Nemčija in Avstria prišli defacto le skupaj. Ako je stvar izvedena na širši podlagi, ne vzbuja odpora. V tem oziru je Nemcem dobrodošel referat gospodarskega odbora pri Zvezi narodov, o katerem govorimo danes na drugem mestu.

VIKTOR MEDEN
veležganjarna, tvornica likerjev, rum, vinjaka in brezalkoholnih pičač
Ljubljana, Celovška c. 10

NOVA ROMUNSKA - MADJARSKA TRGOVINSKA POGODBA.

Dne 1. t. m. je stopila v veljavo pred kratkim sklenjena romunsko-madjarska trgovinska pogodba. Po tej pogodbi sme Rumunija uvoziti v Madjarsko 48 tisoč vagonov lesa po znižanih carinskih tarifih. Carinske postavke se znižajo od 50 na 35 zlatih kron. Poleg tega pa se Madjarska pogaja s Češkoslovaško za ureditev uvoza češkoslovaškega lesa. Vse kaže, da bo le Češkoslovaška smela uvoziti v Madjarsko vsako leto 30 tisoč vagonov lesa po enakih tarifih kot Romunija. Ta dva kontingenta pomenita, da je Madjarska reducirala proizvodnjo lesa na 26.000 vagonov.

Ljubljanska borza

Tečaj 4. septembra 1931.	Povprševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2279,78	2286,62
Berlin 100 M	—	—
Bruselj 100 belg	788,27	790,63
Budimpešta 100 penč	—	—
Curih 100 fr	1102,95	1106,25
Dunaj 100 šilingov	795,43	797,83
London 1 funt	274,99	275,81
Newyork 100 dollarjev	5647,09	5664,09
Pariz 100 fr	221,91	222,57
Praga 100 kron	167,64	168,14
Prst 100 lir	296,02	296,92

PRIDELEK TOBAKA V JUGOSLAVIJI.

Po podatkih monopolne uprave je bilo posajenih letos v Jugoslaviji 1514 milijonov tobakovih steblik, za 346 milijonov več kot lani. Iz tega se pričakuje 17 do 18 milijonov kilogramov nepredelanega tobaka. Ker je za domačo ponaro potrebnih 10 milijonov kilogramov fermentiranega tobaka, preostane velik izvozni previšek.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži oblike, klobuke itd. Škrbi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH.

Konkurzi in prisilne poravnave.

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za mesec avgust 1931 slediča statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečnega leta):

1. Otvorjeni konkurzi: v Dravski banovini 8 (2), Savski 0 (3), Vrbaski 0 (1), Primorski 3 (1), Drinski 2 (6), Zetski 2 (4), Dunavski 7 (3), Moravski 2 (3), Vardarski 5 (3), Beograd, Zemun, Pančeve 4 (3).

2. Otvorjene prisilne poravnave izven konkurza: v Dravski banovini 3 (0), Savski 11 (7), Vrbaski 0 (0), Primorski 0 (0), Drinski 3 (0), Zetski 1 (0), Dunavski 22 (2), Moravski 0 (1), Vardarski 0 (0), Beograd, Zemun, Pančeve 4 (0).

3. Odpravljeni konkurzi: v Dravski banovini 4 (5), Savski 3 (3), Vrbaski 0 (0), Primorski 2 (1), Drinski 2 (1), Zetski 0 (2), Dunavski 2 (5), Moravski 1 (3), Vardarski 2 (0), Beograd, Zemun, Pančeve 4 (3).

4. Odpravljeni prisilne poravnave izven konkurza: v Dravski banovini 5 (3), Savski 3 (1), Vrbaski 0 (0), Primorski 1 (1), Drinski 1 (0), Zetski 0 (0), Dunavski 8 (1), Moravski 0 (0), Vardarski 1 (0), Beograd, Zemun, Pančeve 4 (0).

NOVE TELEFONSKE ZVEZE S HOLANDSKO.

Ministrstvo saobračaja je odobrilo nove telefonske zveze s Holandsko. Z vsemi holandskimi mestami dobijo zvezo sledeča mesta v Dravski banovini: za 1. zono: Apače, Brežice, Čankova, Celje, Čakovec, Dobrna, Dravograd, Gornja Radgona, Guštanj, Konjice, Krapina, Krapinske Toplice, Križevci pri Ljutomeru, Ljutomer, Majšperg, Mal, Bukovec, Marenberg, Marija Bistrica, Meža, Mežica, Murška Sobota, Mutja, Ormož, Oroslavje, Podčetrtek, Polzela, Pragersko, Prelog, Prevalje, Pristava, Ptuj, Ribnica na Pohorju, Rogaševci, Rogaška Slatina, Rogatec, Sevnica, Slatina Radenci, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica, Središče ob Dravi, Sv. Jakob v Slovenskih Goricah, Sv. Jurij ob južni železnici, Sv. Lenart v Slovenskih Goricah, Turnišče, Varaždin, Varaždinske Toplice, Velenje, Vel. Trgovisce, Vitanje, Vrantsko, Vuhred, Vuzenica, Završe, Zgornja Sv. Kungota, Zidani most in Zalec.

Taksna edinica znaša 8,85 zl. frankov, od katerih pripade: Jugoslaviji 1,35, Avstriji 1,80, Nemčiji 4,20 in Holandski 1,50 zl. fr. 2. zoná (od mest v Drav. banovini): Bled, Domžale, Jesenice, Kranj, Lesce, St. Vid nad Ljubljano, Vrhnik.

Taksa za eno edinico navadnega pogovora znaša 9,60 zl. fr., od česar pripade: Jugoslaviji 2,10, Avstriji 1,80, Nemčiji 4,20, Holandski 1,50 zl. fr. Razgovori se lahko vrše že od 1. avgusta naprej.

Dobava · prodaja

Dobava, Gradbeno odelenje direkcie državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. septembra t. l. ponudbe za dobavo stresnega umetnega škrilja, šamotne moke in lesneg cementa, do 11. septembra t. l. pa za dobavo zidne opeke. — Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik sprejema do 22. septembra t. l. ponudbe za dobavo elektromotorja za pogon žične železnice. — Pri direkciji državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 22. septembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave drv. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Prodaja starega papirja in razbitega stekla se bo vršila potom pismene ofertalne licitacije dne 22. septembra t. l. v središnjem skladišču materiala v Mariboru.

TRGOVSKI REGISTER

Vpisale so se nastopne firme:
Sedež: Kamnica.

Besedilo: Žohar Ignac.

Obratni predmet: Trgovina z deželnimi pridelki.

Imetnik: Žohar Ignac, trgovec v Kamnici štev. 22.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,
dne 13. avgusta 1931.

Firm. 717/31 — Rg. A III/78/1.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: »Jugominok«, družba z o. z.

Obratni predmet: Trgovina s katrnom in izdelki mineralnih olj.

Družbena pogodba z dne 16. januarja 1931. Družba je ustanovljena za nedoločen čas.

Višina osnovne glavnice: 50.000 dinarjev.

Na to vplačani zneski v gotovini: 50.000 Din.

Poslovodje: Pretnar Ivan jun., trgovec na Bledu, Rumwolf Franc, trgovec v Celovcu, Stauderhaus.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,
dne 13. avgusta 1931.

Firm. 650/31 — Rg C II 79/1.

*

Sedež: Ormož.

Besedilo: Rudolf Anderlič in drug, družba z o. z.

Obratni predmet: Trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki.

Družbena pogodba z dne 9. julija 1931. posl. štev. 2326. Družba je sklenjena za dobo 5 let in preneha 10. julija 1936.

Višina osnovne glavnice: 80.000 dinarjev.

Na to vplačani zneski v gotovini: 80.000 Din.

Poslovodje: Anderlič Rudolf, trgovec v Ormožu.

Za namestovanje upravičen je poslovodja.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,
dne 13. avgusta 1931.

Firm. 616/31 — Rg C II 78/1.

*

Sedež: Podčetrtek.

Besedilo: Franc Renier.
Obratni predmet: Trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki, izvoz sadja.

Imetnik: Renier Franc, trgovec v Podčetrteku.

Okrožno kot trg. sodišče v Celju, odd. I.,
dne 19. avgusta 1931.

Firm. 438/31 — Rg A III 130/2.

*

Sedež: Stročja vas, srez Ljutomer.

Besedilo: Puconja Anton.
Obratni predmet: Trgovina s poljskimi pridelki in sadjem.

Imetnik: Puconja Anton, trgovec v Stročji vasi štev. 54.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,
dne 13. avgusta 1931.

Firm. 701/31 — Rg A 176/1.

*

Sedež: Sv. Martin pri Vurbergu.

Besedilo: Koštanjšek Janko.
Obratni predmet: Trgovina s sadjem in deželnimi pridelki.

Imetnik: Koštanjšek Janko, trgovec in posestnik v Sv. Martinu pri Vurbergu št. 56.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,
dne 13. avgusta 1931.

Firm. 704/31 — Rg A III 177/1.

Vpisale so se izprenembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: »Fructus eksport in import sadov in semen, družba z o. z.

Izbriše se poslovodkinja Jenko Jerica, vpiše pa poslovodja Paškulja Josipa, podpravnatelj Zadružne banke v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 13.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 18. julija 1931.

Firm. 662 — Rg C II 77/20.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: Benčina in drug, kartonažna tovarna Maribor, družba z o. z.

Družbena pogodba z dne 2. januarja 1928., posl. štev. 1218, se je izprenemila z notarskim aktom z dne 21. januarja 1931., opr. štev. 4704, v členu »četrtek«.

Namen družabnega podjetja je odslej »Izdelovanje kartonaže na tovarniški način in trgovanje z njo kakor tudi litografija«.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,
dne 13. avgusta 1931.

Firm. 638/31 — Rg C II 25/9.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: Greinitz, industrija železa d. Železnina Muta.

Pravne razmere družbe temelje odselej na pravilih, izprenemjenih v § 7. vsled znižanja akcijskega kapitala od 5.000.000 Din na 3.500.000 Din, s sklepom rednega občnega zbora z dne 11. novembra 1930., katero izprenembo je odobril ban Dravske banovine z odlokom z dne 20. julija 1931., VIII No. 320/2 v §§ 4., 15., 16., 26., 28., 34., 40., 44., 57., 59., 60. in 61. pa izprenemjenih po sklepku rednega občnega zbora z dne 30. junija 1931., katero izprenembo je odobril ban Dravske banovine z odlokom z dne 20. julija 1931., VIII No. 320/3.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,
dne 13. avgusta 1931.

Firm. 705/31 — Rg B II 32/9.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: Kunstek in Gaspari.
Obratni predmet: Trgovina z galerijskim blagom.

Izstopila je družabnica Gaspari Sonja. Besedilo firme odslej: Kunstek Pavel. Imetnik odslej: Kunstek Pavel, trgovec v Mariboru, Cvetlična ulica št. 29.

Prokura, podeljena Gaspari Karolu, trgovcu v Mariboru, Razlagova ulica št. 21, se izbriše.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,
dne 13. avgusta 1931.

Firm. 656/31 — Rg A III 136/3.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: Mariborska livarna in tovarna kovin Ing. Hugo Lenhart & Co.

Izstopil je iz družbe družabnik ing. Leon Wolfbauer, vstopil pa kot novi družabnik dipl. ing. Pengg Ivan, industrijalet v Thörl-u.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,
dne 13. avgusta 1931.

Firm. 679/31 — Rg A II 56/18.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: Papiršef, družba z omejeno zavezo.

1. Družbena pogodba z dne 13. marca 1930., pol. štev. 456, se je izprenemila z notarskim zapisnikom z dne 7. avgusta 1931., posl. 825 a, v členih »devetič« in »štirinajstič«.

2. Po sklepku občnega zbora z dne 7. avgusta 1931 se je družba razdržila in prešla v likvidacijo.

Besedilo likvidacijske firme: Papiršef, družba z omejeno zavezo v Mariboru v likvidaciji.

Likvidator: Stampah Valentin, trgovec v Logu pri Limbušu, dosedanji poslovodja družbe.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,
dne 20. avgusta 1931.

Firm. 727/31 — Rg C II 62/5.

*

Sedež: Rogaška Slatina.

Besedilo: Otorepec & Žurman, trgovina z mešanim blagom.

Obratni predmet: Špecerijsko in manufaktурno blago v nadrobni razprodaji.

Vpisala se je naslednja izprenemba:

Sedež: Tržišče pri Rogaški Slatini.

Besedilo firme: Avgust Otorepec.

Obratni predmet: Trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki.

Imetnik: Avgust Otorepec, trgovec v Tržišču pri Rogaški Slatini.

Dosedanji družabnik Žurman Cyril, trgovec v Rogaški Slatini, je izstopil iz javne trgovske družbe, vsled česar preneha javna trgovska družba ter stopi na njeno mesto firma posameznega trgovca pod zgoraj navedenim besedilom.

Okrožno kot trg. sodišče v Celju, odd. I.,
dne 12. avgusta 1931.

Firm. 426/31 — Rg A II 180/3.

Razno

Pomoč angleškemu ladjedelnistvu. National Shipbuilders Security Co (ship = ladja, builder = graditelj) skrbi za racionalizacijo angleške ladjedelnike industrije. Generalni ravnatelj te družbe je sedaj oficielno naznanil, da bo morala dati vsaka ladjedelnica pri vsaki novi gradbi nad 300 ton 1-odstotno pristožbino vrednosti družbi. Denar bodo porabili za nakup neracionalnih ladjedelnic katerik obrat bodo nato ustavili.

Bombaž v Ameriki. Kot je poročalo že dnevno časopisje, ceni uradno poročilo ameriškega poljedelskega urada pridelek bombaža v USA v seziji 1931-32 na 15.584.000 bal, to je 1.500.000 bal več kot v letu 1930.-31. Ker je iz pretekle sezije na razpolago še 9.130.000 bal, rezultira iz tega velika nadpreskrba trga, koje sprejema zmožnost za ameriški bombaž je znašala v pretekli seziji 11 do 12 milijonov bal.

Zamotani slatkorni trg. Slatkorna konvencija v Bruslju, izdelana na podlagi Chadburnovega načrta, je prinesla na svetovni slatkorni trg pomirjenje in se je izvedla stabilizacija tečaja. Omenjene odredbe zahtevajo, da se od letosnjega pridelka zadržijo večje množine in se še pozneje kdaj prodajo. Vsled tega je prišlo zlasti na Javi do velikih težkoč; nakopičene zaloge vežejo izredno veliko glavnico in bi se jih producenti radi znebili. Javanski slatkorni trust se že pogaja z evropskimi importniki in ponuja blago po dosti nižji ceni kot je ona na svetovnem trgu. Če se bo prodaja izvršila, bo Chadbournev načrt predstavljen v konvenciji ogrožen.

Tržna poročila

Trg hmelja. Poročilo iz Žalca pravi: Povpraševanje je slej ko prej živahn; zlasti Anglija se zanima za hmelj iz Savinjske doline. Cene so se utrdile. Prvovrstno blago se ponuja le v majhnih množinah, ker pričakujejo producenči vsled slabe kvalitete nemškega in češkoslovaškega hmelja nadaljnje naraščanja cen. Doslej je prodanega približno ena tretjina letosnjega pridelka.

Svinjski sejem v Ptiju 2. t. m. je bil dobro obiskan. Pripravljenih je bilo nad 300 svinj razne velikosti. Cene so nekoliko poskočile. Znašale so od 5 do 7 dinarjev za 1 kilogram, seveda po kakovosti in teži.

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVА 13

Splošno mizarstvo, raznovrstno pohištvo, pišarniške opreme izgotavlja solidno in po ugodni ceni
Parizek Karl
mizarstvo
Ljubljana
Cegnarjeva ulica št. 4.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana. - Telefon št.: 2040, 2457, 2548;
Interurban: 2706, 2806. - Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vnovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vseke vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedeponiti l. t. d.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Brzojavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Castnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe.

Velepršarna kava.

Mlini za dišave.

Gočna postrežba

Gjubljana

Dunajska cesta 33

Ustanovljeno leta 1840

Zaloga špirita, raznega čaganja in konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago

Najnovejše dvokolo z motorčkom, 1 1/4 K. S., dvo-kolesa, šivalni stroji, otroški in igračni vozički in posamezni deli najceneje

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška c. 4

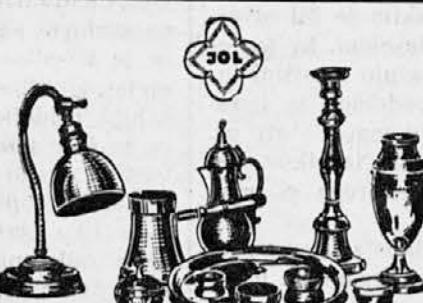
Izdajemo raznovrstne predmete iz vseh kovin (baker, med, aluminij itd.) po meri ali risbi. Dalje raznovrstno bakreno in aluminijasto kuhinjsko posodo za zavode, hotele itd. - Prevzamemo vsakovrstna popravila!

Špecjalne aparate za prodajo kave, in prevzamemo tudi razne množinske galanterijske predmete v izvršitve.

CENE NIZKE!
POSTREŽBA TOČNA!

JOS. OTOREPEC

d. z o. z. V LJUBLJANI ZA GRADOM št. 6 (OB KONCU STRELIŠKE ULICE)

OPEKO

prvovrstno, v vsaki množini, nudi po najnižjih dnevnih cenah
opekarja JOŽE ORAŽEM ml.
Sr. Gameljne, p. Št. Vid nad Ljubljano

MLINSKO-TEHNIČNE POTREBŠČINE

MLINSKA SITA

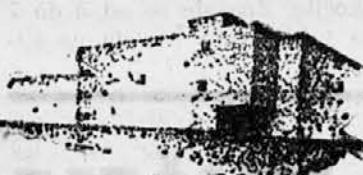
GONILNA JERMEA

MLINSKI STROJI

BRCAR & Co. Ljubljana, Kolodvorska ul. 35

Telefon št. 27-25

Ceniki brezplačno

GRADBENO PODIJETJE IN TEHNIČNA PISARNA • •

MIROSLAV ZUPAN - Ljubljana

STAVBENIK Poštni ček. račun št. 12.834 Telefon št. 2103

Beton, železobetonske vodne zgradbe, arhitektura ter vsakovrstne visoke zgradbe itd. • • Sprejemanje v strokovno izvršitev vseh načrtov stavbne stroke • • Tehnična mnenja • • Zastopstvo strank v tehničnih zadevah

Podeželskim trgovcem

priporočamo nadrobno prodajo našega „ISOLA“, sijajno preizkušenega sredstva za izolacijo zidovja proti vlagi in osušitev vlažnih prostorov. Zelo dober prodajni predmet!

LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA
LJUBLJANA, Bleiweisova 18

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani

LEVANTSKI VELESEJEM

Fiera del Levante

BARI (Italija)

od 6. do 21. septembra 1931

Znižanja na železnicah in parobrodih
Zastopnik v Ljubljani:

COSULICH LINE

GARAGE AUTO — MOTO

Mehanična delavnica, bencin, olje, pneumatika ter vsa v stroku spadajoča dela

IVAN KOPAČ

LJUBLJANA

BLEIWEISOVA C. 52

TELEFON ŠT. 27-75

Oglašajte
v »Trgovskem listu«!

Papirografija

družba z o. z.

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 10

Telefon interurban št. 2747

En gros prodaja papirja!

Konkurenčne tvorniške cene!

Stalna zaloga papirja vseh vrst!

Naznanilo
slav. občinstvu in cenj. zavodom, da staro renomirano splošno kleparsko in inštalacijsko tvrdko vodijo naprej

JAKOB FLIGL. dediči

Poslovalnica in delavnica:
Rimska cesta 2 in Gregorčičeva ulica 5

Telefon št. 33-53

SPEDIČIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER
LJUBLJANA

Telefon ŠT. 20-60
prevzema vse v to stroku spadajoče posle. Lastno skladislo z direktnim tirom od glavnih kolodvora Carinsko skladislo. Mestna trošarne prosti skladislo. Carinska posredovanja. Prevoz pohištva s pohtivanimi vozovi in avtomobili

Vinocet

tovarna vinskega kisa, d. z o. z.

Ljubljana

nudi najfinješi in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina. Tehnično in higienično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr.

Zahajajte ponudbo!

Ideal

Najboljši stroj! Vsak kupec najboljša referenca
Tudi na obroke dobavi tvrdka

Ustanovljeno leta 1906.

The Rex Co.

Ljubljana
Gradišče 10

Telefon

2268

Erika

Zagreb
Sajmište 56

Ustanovljeno leta 1906.